

ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА 3 1955 ГОДА ●

● NO.43 (3403) ●

● ЧАЦВЕР, 13 ЛІСТАПАДА, 2014

ШТОТЫДНЁВІК “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЧЫТАЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ: WWW.GOLAS.BY

Сустрэкалі з караваем
Беларусы з Барнаула прыехалі да суайчыннікаў у Тальяці з канцэртнай праграмай, а паехалі дадому з моцным зарадам бадзёрасці і аптымізму **Стар. 2**

Каласавіны — на славу Айчыны
У пару нараджэння Якуба Коласа ў Беларусі годна ўшанавалі яго памяць **Стар. 3**

Дабрацца да нябёс
У Мінску ладзілася вечарына да 90-х угодкаў пісьменніка Артура Вольскага **Стар. 4**

КАРЫСНЫ ДОСВЕД

Сябруем школамі, ліцэямі, гімназіямі

Цёплыя сустрэчы адбываюцца дзякуючы суайчыннікам-беларусам з Прыбалтыкі ды Эстонскаму таварыству Мінска “Ластаўка”

Як вядома, суайчыннікі ў замежжы могуць быць адметнай стваральнаю сілай, якая збліжае народы. Тое можна бачыць на прыкладзе эстонцаў у Беларусі і беларусаў у Эстоніі. Я раскажу пра апошнюю падзею: з 26 па 28 кастрычніка па запрашэнні некамерцыйнай арганізацыі “Цэнтр вучобы і развіцця EVA-Studiorum” у Эстоніі гасцявала дэлегацыя Эстонскага таварыства Мінска “Päasuke”/“Ластаўка”. Віталі мы і сваіх суайчыннікаў, бо ў складзе дэлегацыі былі групы з мінскіх ліцэя №1 (ліцэісты са старэйшых класаў і выкладчыкі) і з 50-й сярэдняй школы.

Дарэчы, актывісты з таварыства “Ластаўка” не ўпершыню прывозяць у Эстонію дэлегацыю мінскіх ліцэістаў і школьнікаў. Гэта — добрая магчымасць для іх, каб на свае

вочы пабачыць, як жывуць эстонцы, далучыцца да іх культурных традыцый. Увогуле ж мэту падобных паездак Анастасія Лісоўская, дырэктар турагенцтва “Эсталайн”, якое створана пры Эстонскім таварыстве Мінска, вызначае так: гэта не проста экскурсійныя, а навучальныя, пазнавальныя туры. Яны, лічыць Анастасія, развіваюць тых, хто ў іх удзельнічае, і скіраваныя на пашырэнне стасункаў паміж Эстоніяй і Беларуссю. Эстонская абшчына мэтанакіравана працуе як са школьнымі групамі, так і з выкладчыкамі школ і ўніверсітэтаў, якім цікава пазнаваць не толькі гісторыю прыбалтыйскай краіны, пабачыць слаўтасці. У эксклюзіўных паездках мінчанам глыбей можна пазнаёміцца з культурным, адукацыйным, сацыяльным жыццём

Пад гукі гітары ў Табасалускай гімназіі хораша спявалі па-беларуску мінскія школьнікі і ліцэісты

Эстоніі.

Пагадзіцеся: такі досвед працы эстонскай этнасуполкі варты пераймання. Хочацца, каб ім пацікавіліся і беларускія суполкі ў розных краінах замежжа. Бо знойдзецца, мяркую, шмат жадаючых паглядзець на Беларусь і беларусаў скрозь прызму сваіх прафесійных інтарэсаў. Асабліва цікава, як мне падаецца, ладзіць такія кантакты на ўроўні школ, ліцэяў, іншых адукацыйных устаноў.

Гэтам разам у праграме было наведванне Таліна, Стакгольма, Рыгі ды Вільнюса. Асобны пункт — знаёмства з Табасалускай гімназіяй, у якой я, беларуска па родавых каранях, працую настаўніцай рускай мовы. Я ж выступіла і арганізатарам сустрэчы, бо ўваходжу ў праўленне Цэнтра вучобы і развіцця EVA-Studiorum. У нас

былі цёплыя зносіны, цікавы прыём. Тэму для абмеркавання выбралі такую: прафарынтацыя і кар’ера. Госці з Мінска хацелі больш даведацца, як вучняў у старэйшых класах у Эстоніі рыхтуюць да будучых прафесій, якія тут умовы паступлення ў ВНУ. Вучні 12 класа Анетэ Лаас, Свен Сабер і Артур Аўчыннікаў правялі экскурсію па гімназіі, адказалі на пытанні гасцей. Перад пачаткам канцэрта, які рыхтавалі абодва бакі, з прывітаннем выступіла дырэктар гімназіі Каралін Кадая. Канцэрт з эстонскага боку рыхтавалі настаўнікі Отс Елін, Кальм Кайры, Вяесене Астрыд з іх вучнямі-гімназістамі. Выдатным было і выступленне мінскіх падлеткаў: яны хораша праспявалі песні на беларускай мове, прывезлі і салодкі пачастунак з Беларусі. А з сабою нашы госці

павезлі эстонскія сувеніры, уражання ад ветлівага прыёму і сардэчную цеплыню землякоў-беларусаў.

Думаю, такія міжнародныя сустрэчы — гэта як закладка прыгожага сада, які надалей не адзін год пры добрым доглядзе зможа даваць каштоўныя плады сяброўства, паспрыяе добрым стасункам цэлых пакаленняў з розных краін.

І яшчэ навіна. З 7 па 13 лістапада ў плыні праекта “Школы-пабрацімы” дэлегацыя Табасалускай гімназіі і Цэнтра вучобы і развіцця EVA-Studiorum наведвае Мінск, у тым ліку і 48-ю школу, з якой мы дружым. Так што беларуска-эстонскае сяброўства развіваецца, пашыраецца, мацнее.

Ніна Пээрна,
член праўлення Цэнтра вучобы і развіцця EVA-Studiorum, Эстонія

ТАЯМНІЦЫ БЫЦЦЯ

Навука шчасця ад Георгія Лахоўскага

Сусветна вядомы вучоны і вынаходнік, які нарадзіўся непадалёк ад Мінска, лічыў: каб пражыць доўга, трэба верыць у неўміручасць

Любоў Уладыкоўская,
Валеры Шалатонін

Месца нараджэння:
Вілейка ці Ілля

Наша Бацькаўшчына ва ўсе часы шчодро дзялілася талентамі і з суседнімі, і з больш далёкімі краінамі. І там яны раскрываліся. Вось мы і хочам вярнуць менавіта Беларусі яшчэ адно такое імя. Бо, наколькі нам вядома, ні ў навуковай літаратуры, ні ў беларускіх мас-медыя

не ўзгадваецца, што Георгій Лахоўскі (1870—1942) — наш суайчыннік. А замежныя спецыялісты добра ведаюць, як шмат зрабіў ён, шукаючы сродкі, каб вылечваць анкалагічныя ды іншыя захворванні. У замежных энцыклапедыях, іншых крыніцах гаворыцца пра Георгія Лахоўскага як “рускага” сусветна вядомага вучонага, вынаходніка, механіка, радыёінжынера, лекара, філосафа. І тыя ж крыніцы

сцвярджаюць: ён нарадзіўся недалёка ад Мінска!

Уклад яго ў навуку, медыцынскую практыку цяжка пераацаніць. А шматчастотныя генератары, распрацаваныя нашым суайчыннікам, і цяпер вырабляюцца ў Галандыі, Швейцарыі, выкарыстоўваюцца ў навуковых лабараторыях і медустановах многіх краін. І кнігі вучонага нават цяпер карыстаюцца папулярнасцю ў колах замежных спецыялістаў. Так,

у 2010-м на англійскай мове перавыдадзена кніга Георгія Лахоўскага “Тайна жыцця”. Больш за тое: у 1983-м у Парыжы адзін вучоны абараніў дысертацыю па медыцыне, прысвечаную навуковай дзейнасці нашага земляка. Таму мы ўпэўнены: выхад кнігі вучонага-вынаходніка на беларускай мове будзе значным укладам у нашу навуковую, культурную, гістарычную і грамадскую скарбніцу.

Што ўдалося ўстанавіць?

Што Георгій Лахоўскі нарадзіўся 17 верасня 1869 года ў Вілейцы (альбо ў мястэчку Ілля, цяпер на Вілейшчыне) Мінскай губерні. Бацька яго быў чалавекам адукаваным, працаваў адвакатам і выкладчыкам усходніх моў. З маленства Георгій выявіў вынаходніцкі талент: у 6 гадоў сканструяваў вадзяны млын. З 12-ці хлопчык вучыцца ў Мінску, а ў 18 гадоў паступае ў Адэскую Школу мастацтваў і рамёстваў: там, на наш по-

Георгій Лахоўскі

гляд, можна пашукаць дадатковыя звесткі пра яго. Як і ў Парыжы, бо ў снежні 1894-га малады чалавек едзе туды, становіцца студэнтам Сарбоны. Вывучаў фізіку і адначасова — анатомію і фізіялогію чалавека на медфакультэце Парыжскага ўніверсітэта.

→ **Стар. 3**

БЛІЗКІЯ ЛЮДЗІ

Сустракалі з караваем

Беларусы з Барнаула прыехалі да суайчыннікаў у Тальяці з канцэртнай праграмай, а паехалі дадому з моцным зарадам бадзёрасці і аптымізму

Гэтая восень падарыла нам, актывістам Алтайскай краёвай грамадскай суполкі “Беларускае зямляцтва на Алтаі”, незабыўныя сустрэчы з блізкімі па духу людзьмі ў Паволжы. Пра тое, як гурт “Вячоркі” з Барнаула ўдзельнічаў у свяцеканцэрце “Дажынкі” ў Тальяці, напісаў ўсім на радасць” (“Голас Радзімы”, № 41, 30 кастрычніка). І здымак наш у тэксце. А такога, з караваем, якім сустракалі нас сябры, чытачы не бачылі. Таму хачу “наўздагон падзеі” расказаць, як мы ездзілі ў Тальяці. Можна, досвед будзе і для іншых цікавым. Ведаю, многім творчым гуртам з беларускіх суполак замежжа хочацца недзе выехаць, набрацца ўражанняў, свае таленты паказаць...

У тым, што вандроўка адбылася, ёсць і добры збег абставінаў, і немалыя намаганні барнаульцаў і тальяцінцаў. Мяркую, у грамадскай дзейнасці заўсёды важна адчуваць павевы часу — і, як кажуць, лавіць вецер у свае ветразі, каб рухацца ў выбраным кірунку. Магчымаць “гастроляў” з’явілася ў нас дзякуючы Году культуры ў Расіі. У магутнай культурнай плыні ўдалося беларусам Алтай з’арыентавацца — і атрымаць для зямляцтва субсідыю на творчую паездку ў Тальяці: яе дала Адміністрацыя Алтайскага краю. Запашанне ж атрымалі яшчэ ў сакавіку: ад тальяцінскай суполкі “Нёман” і яе кіраўніцы Людмілы Іванаўны Дзёмінай. Вядома ж, рыхтаваліся. Хваляваліся. Пераадолелі больш за 2700 кіламетраў на цягніку. А як нас сустрэлі! Актывісты суполкі “Нёман” чакалі гасцей на пероне ў Самары, і сама Людміла Дзёмінай вітала ўсіх па добрай традыцыі продкаў: з хлебам-соллю на беларускім ручніку. Ды яшчэ і з беларускім сцягам. Згадваю той момант — так цёпла на душы! Зямны паклон вам, дарагія землякі, дарагая Людміла Іванаўна, за хвіліны шчасця. Былі мы ў Тальяці ўсяго двое сутак, але як актыўна жылі! Вядома ж, у нас, як і ў вядомай песні, “первым делом — самалеты”: рэпетыцыя, удзел у

Актывісты суполкі “Нёман” сустрэлі суайчыннікаў з Барнаула на пероне ў Самары

свяцеканцэрце “Дажынкі”. Дзеля таго ж і ехалі. Наша выступленне цёпла ўспрынялі тальяцінцы. Была экскурсія па горадзе, афіцыйныя сустрэчы і нефармальныя зносіны. Вельмі спадабаўся нам малады і прыгожы горад Тальяці, радзіма ўсенародна любімых у савецкі час легкавікоў “Жыгулі”.

І яшчэ раз вялікі дзякуй гаспадыні святы, Людміле Дзёмінай. Пацвярджаю: правільна ёй у Беларусі прысвоена званне “Гаспадыня-беларусачка”. Пра тое можна прачытаць у тэксце “Добрая ў Тальяці гаспадыня ў хаце” (ГР, 18 ліпеня 2013 года). На свяцеканцэрце “Дажынкі” я, карыстаючыся выпадкам, павіншавала зямлячку з прысваеннем ганаровага — і абсалютна заслужанага! — звання, уручыла Людміле прыгожы букет кветак ад імя беларусаў Алтай. А для гледачоў, заўважыла, тое было адкрыццём: там, пэўна, ніхто пра ўшанаванне Дзёмінай і не ведаў. Сама пра свае заслугі нікому не рас-

казвала. Аднак, думаю, тальяцінскім журналістам варта звярнуць увагу на тое, як цэняць кіраўніцу “Нёмана” і ў Беларусі — можна, і артыкул з “Голас Радзімы” перадрукаваць. Гэта актуальна, бо кандыдатура Людмілы Дзёмінай, наколькі мне вядома, вылучана грамадскасцю Тальяці на прысваенне ёй звання “Жанчына года”.

А яна ж сёлета і чарговы дыплом атрымала: закончыла за вочна — разам з сынам, Сяргеям Шылкіным — Самарскае абласное вучылішча культуры і мастацтва. Колькі ў ёй імпэту, бескарыслівай любові і адданасці Бацькаўшчыне, якая працаздольнасць! Мы дзякуем Людміле Іванаўне за добрую сцэну і перапоўненую гледачамі залу, за сяброўскі прыём. Жадаем новых поспехаў у канцэртна-асветніцкай дзейнасці, пашырэнні беларускай культуры ў Расіі. У “Голас Радзімы”, заўважыла, рэгулярна ёсць тэксты пра справы тальяцінскіх беларусаў.

Дзёміна сапраўды працуе ў прыклад усім, не маючы аніякай базы, у адрозненне ад суполак, напрыклад, у Новасібірску, Томску ды іншых расійскіх гарадах. У Людмілы Іванаўны, бачылі мы, як і ў мяне: усё ва ўласнай кватэры. Гэта проста Штаб-кватэра! І калі ёсць энергія, любоў да Бацькаўшчыны, то нам многае пад сілу. Прыкінула: ці змаглі б мы праводзіць гэтулькі мерапрыемстваў, як Людміла Дзёміна ды Сяргей Шылкін з іх папечнікамі? Цяжка за імі ўгнацца... Да таго ж апошнім часам жыву ў сельскай мясцовасці, сядзіба клопатаў патрабуе, на працу едзю ў горад. Зразумела, не кінула грамадскую працу, беларускую культуру, і ніколі не кіну. А прыклад васьмі такіх людзей, як тальяцінскія беларусы, дае нам усім моцны зарад бадзёрасці і аптымізму.

Сафія Антоненка, кіраўніца суполкі “Беларускае зямляцтва на Алтаі”

ВЕСТКИ

Мінск — горад крынічны

Сталіца Беларусі, у якой амаль два мільёны жыхароў, можа поўнасю перайсці на ваду з падземных крыніц да 2020 года

Як вядома, чысціня вады — важны складнік нашага здароўя. Пра гэта і дбаюць у першую чаргу спецыялісты, вырашаючы розныя тэхнічныя пытанні на шляху да мэты. Аб тым нядаўна гаварыў журналістам начальнік упраўлення гарадской гаспадаркі і энергетыкі Мінгарвыканкама Дзмітрый Янчык. “Дакладную дату, калі Мінск поўнасю пяройдзе на ваду з падземных крыніц, назваць не магу, — удакладніў ён. — Усё будзе залежаць ад таго, ці ўдасца своєчасова правесці заплываную работу, ці будзе фінансаванне ў праекта. Увогуле ж праграма поўнага пераходу мінчан на спажыванне вады толькі з падземных крыніц арыентавана на 2030 год. Але мы будзем імкнуцца, каб гэта адбылося як мага хутчэй. Магчыма, да 2020 года ўвесь Мінск пяройдзе на спажыванне вады з артэзіянскіх свідравіны”.

Паводле слоў Дзмітрыя Янчыка, спажыванне вады з паверхневых крыніц будзе зніжацца паэтапна. Нядаўна праходзіла нарада па праграме “Чыстая вада” з удзелам шэрагу спецыялістаў, у якой удзельнічалі намеснікі Міністра жыллёва-камунальнай гаспадаркі, а таксама першы намеснік старшыні Мінгарвыканкама. На нарадзе было прынята рашэнне: больш інтэнсіўна выкарыстоўваць магчымасці тых крыніц водазабеспячэння, што ўжо існуюць, шляхам іх рэканструкцыі. Такім чынам водазабор з іх будзе пастанйна павялічвацца.

Цяпер у Мінску дзейнічаюць 344 свідравіны на 16 падземных водазборах. Некаторыя з гэтых падземных крыніц будуць паднаўляцца, перасвідравляцца — каб такім чынам павялічыць іх прадукцыйнасць. І бурэнне новых свідравін таксама будзе праводзіцца. Паводле слоў Дзмітрыя Янчыка, у 2015-2016 гадах у выніку павелічэння прадукцыйнасці свідравін Мінск атрымае дадаткова тысячы кубаметраў вады з падземных крыніц. Цяпер ваду з паверхневых крыніц атрымліваюць жыхары Маскоўскага і Фрунзенскага, часткі Кастрычніцкага раёнаў Мінска.

ЯК СПРАВЫ, ДЫАСПАРА?

Мы — разам з МАЗам

Самадзейныя артысты вакальнага гурта “Крывічы” з Іркуцка дапамагалі ў Новасібірску беларускім вытворцам знаходзіць дарогу да расійскіх спажыўцоў

Часам за культурнымі праектамі не ўсім суполак замежжа ўдаецца рухаць іншыя справы. Скажам, наладжваць дзелавое супрацоўніцтва з беларускімі рэгіёнамі. У нас жа нядаўна была магчымасць, можна сказаць, “культурай” рухаць “эканоміку і гандаль”. У кастрычніку мы, беларусы з Іркуцка, былі “на гастролях”. Вялікае мерапрыемства, куды нас запрасілі, мела назву: “Нацыянальная выстава Рэспублікі Беларусь у Новасібірску”. У прэстыжным

месцы горада — Экспацэнтры — размясціліся прадстаўніцтва розных прадпрыемстваў Беларусі. Былі нават землякі з роднага майго горада, якія прадстаўлялі Полацкі малочны завод. А якія ў іх смачныя тваражы ды сырки, якімі нас частавалі! Карацей, пабачыце на прылаўку — бярыце паболей.

Выстава — падзея знакавая, пра тое сведчылі яе высокія госці. Прыкладам, з Урада Беларусі быў віцэ-прэм’ер Уладзімір Сямашка, былі кіраўнікі Сібірскай Федэральнай акругі. Бачылі мы губернатараў Краснаярскага краю, Кемераўскай і Новасібірскай абласцей. Сустрэліся з Людмілай Берлінай: яна спікер Заканадаўчага сходу Іркуцкай вобласці.

Але што ж рабілі ў такой шаноўнай грамадзе “Крывічы”? Нас спецыяльна запрасілі і адправілі ў Новасібірск акцыянернае таварыства “Сібір-МАЗ-Сэрвіс”, і мы два дні працавалі там на карысць Бацькаўшчыны. Як? Спявалі і танчылі! На гэты раз кінучь усё свае справы змаглі: я, Воля Галанава і Каця Тукач. Спадзяемся, пад такія спеы ўся беларуская прадукцыя ў Сібіры будзе разлітацца, як кажуць, з лёту. Мы ж разумеем: везці артыстаў з Беларусі было б не так рэнтабельна. А мы — амаль побач. Ды і лёгкія на пад’ём. Мяркую, беларуская культура была прадстаўлена на выставе годна. Мы ж вельмі стараліся! Не ведаю, ці выкарыстоўваюць такія крэатыўныя рэсурсы беларускія арганізатары

Іркуцкія беларусы спяваюць на выставе ў Новасібірску

іншых выстаў. Можам ім нешта падказаць, і свае паслугі прапанаваць. На агульную карысць. На славу Бацькаўшчыны.

Журналісты ахвотна рабілі здымкі з нашым удзелам. Яно і зразумела: чалавек у кадры, а тым больш у

нацыянальным строі... Беларуска журналістка Аксана Манчук, якой мы вельмі ўдзячныя, даслала электроннай поштай некалькі здымкаў. Іх і дасылаю ў рэдакцыю.

Алег Рудакоў, г. Іркуцк

ПОВЯЗЬ ЧАСОЎ

Каласавіны — на славу Айчыны

У пару нараджэння Якуба Коласа ў Беларусі годна ўшанавалі яго памяць

Іван Ждановіч

Адзін з тэкстаў у “Голасе Радзімы” пра восеньскую сустрэчу гасцей-пісьменнікаў, удзельнікаў другога Фэсту мастацтваў беларусаў свету ў Дзяржаўным літаратурна-мемарыяльным музеі Якуба Коласа называўся так: “Каласавіны — свята Айчыны”. Дырэктар музея Зінаіда Камароўская прапанавала тады суайчыннікам і ў замежных суполках ладзіць Каласавіны, як тое амаль 30 гадоў робіцца ў Беларусі. Спадзяемся, покліч пачуць. А як адзначалі 132-гі дзень

нараджэння Песняра? “Як заўсёды — прыгожа, з навуковай канферэнцыяй, ускладаннем кветак да помніка Якубу Коласу на аднайменнай мінскай плошчы, — расказала Зінаіда Мікалаеўна. — Адметнасцю ўрачыстасцяў стала адкрыццё “Паэтычнага кутка Якуба Коласа” на сядзібе пры музеі”.
На сайце Коласаўскага музея загэдзя была размешчана абвестка-запрашэнне на Каласавіны-2014. Спачатку музейшчыкі ладзілі свята для выхаванцаў дзіцячых садкоў. А 3 лістапада літаратурна-асветніцкае свята Каласавіны

прадоўжылася: праходзіла 29-я па ліку міжнародная навуковая канферэнцыя “Якуб Колас. Урокі гісторыі”. Яна прысвечалася сёлета 70-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, 100-годдзю з часу пачатку Першай сусветнай вайны (удзельнічаў у ёй і Якуб Колас) і 55-годдзю адкрыцця Дзяржаўнага літаратурна-мемарыяльнага музея Якуба Коласа: апошняю дату адзначаць 4 снежня. “Удзельнічалі навукоўцы з Расіі і Беларусі — усяго каля 50 чалавек, — удакладніла Зінаіда Камароўская. — Пра-

Землякі Песняра вітаюць гасцей Каласавін у вёсцы Мікалаеўшчыне

цавала 4 секцыі, было шмат цікавых дакладаў. Радуе, што адкрываюцца невядомыя факты з біяграфіі Песняра, даследуюцца яго творы, выходзяць новыя кнігі”.
Пад час Каласавінаў пры будынку мінскага музея адкрыты “Паэтычны куток Якуба Коласа”, у якім устаноўлены драўляныя скульптуры герояў трылогіі “На ростанях”: настаўніка Лабановіча і ягонага дзяўчыны Ядвісі. Трэцяя скульптура — Сымон-музыка. Іх зрабіў вядомы майстар-разьбяр Сяргей

Кляшчук. Ён даўно працуе на коласаўскую тэму: яшчэ у 1990-92 гадах стварыў 5 скульптур у Стаўбцоўскім раёне, для мемарыяльнага комплексу “Шлях Коласа”. Цяпер у дырэктаркі музея ўзнікла новая ідэя: працягнуць той шлях і ў Мінск, туды, дзе жыве Пясяня апошнія гады. На сядзібе для малых наведвальнікаў музея ўстаноўлены драўляныя выявы Шчупака і Сомы — герояў коласаўскага твора “Рак-вусач”. Ужо ў рабоце і выявы герояў твора “Савось-

распуснік”: Савось, Каток і сабакка Рудзька. “Музей наведвае шмат экскурсій, шмат дзяцей — ім будзе цікава разглядваць герояў коласавых твораў, — лічыць З. Камароўская. — Ля кожнай скульптуры ўстаноўлены спецыяльныя модулі з радкамі-словамі Песняра”.
У наступным годзе ўваход у “Паэтычны куток Якуба Коласа” ўпрыгожыць разная брама, паставяць там і альтанку: каб праводзіць сустрэчы, гульні, заняткі з дзецьмі на свежым паветры.

ТАЯМНІЦЫ БЫЦЦА

Навука шчасця ад Георгія Лахоўскага

(Заканчэнне. Пач. на стар. 1) **Энергія добра і ліхія**

У 1905-м Георгіі узяў шлюб з парыжанкай, у іх было трое дзяцей: Пер (1907), Мары (1909), Серж (1913). Праз два гады Лахоўскі атрымаў французкае грамадзянства. Пра тое, наколькі напружанай была ягона даследчыцкая праца, сведчаць кнігі суайчынніка. Першая выйшла ў 1925-м у Парыжы: “Паходжанне жыцця, выпраменьванне жывых істот”. Спонсар выдання і аўтар прадмовы — вядомы фізіятэрапеўт Арсен Дарсанваль. У 1929-м выходзіць найбольш вядомая кніга Георгія Лахоўскага “Тайна жыцця”, перакладзеная пазней з французкай на іншыя мовы.

Вучоны-вынаходнік выкладае арыгінальныя падыходы да фундаментальных праблем жыцця. Ён лічыць, і пазней пацвярджае тое эксперыментальна, што ўсе жывыя клеткі валодаюць вагальнай структурай з пэўнай рэзанансна частотой. Такім чынам, кожная клетка — і крыніца, і адначасова прыёмнік выпраменьванняў. Знешнія нябачныя “добра” энергіі, што гарманізуюць клеткі і арганізмы, — гэта, на думку аўтара, выпраменьванні зямныя, атмасферныя і касмічныя. Жывучы ў электрамагнітным полі, якое мае шырокі спектр частот, кожная клетка асімілюе знешнюю энергію той частаты, якая ёй патрэбная, пры тым таксічнае, “ліхое” выпраменьванне бактэрый ці вірусаў падаўляецца. Гэтая ды іншыя ідэі сталі асновай для стварэння вучоным новага

метаду і спецыяльнага генератора (Multiple Wave Oscillator, 1931г.), прызначанага для лячэння ў тым ліку і анкахвароб.
Па ўсёй бачнасці, вучоны здолеў выкарыстаць прыхаваны досвед розных народаў. Як вядома, амулеты і бранзалеты, жаночыя каралі раней надзяляліся звышнатуральнымі сіламі. Яны ж, вырабленыя ў адпаведнасці з ідэямі Лахоўскага — звычайна медныя і абавязкова незамякнёнага контуру — умацоўваюць імунную сістэму, паляпшаюць сон, павялічваюць здольнасць да канцэнтрацыі ўвагі і энергію чалавека. І нават, сведчаць доказы нашых дзён, абараняюць ад шкоднага ўздзеяння мабільных тэлефонаў.

Трэба верыць у неўміручасць

Што з ідэй земляка для нас асабліва істотнае? Лахоўскі быў перакананы: каб захаваць здароўе, трэба прытрымлівацца пэўных правілаў. Першае: верыць у магчымае дажыць да глыбокай старасці. Другое: пазбягаць гневу, злосці, зайздрасці, рэўнасці, раздражнення і, наадварот, развіваць у сабе добрае пачуццё і добры настрой, што неабходна для падтрымання як маральнай, так і фізічнай раўнавагі. Трэцяе: не варта баяцца смерці, трэба верыць у неўміручасць. Страх смерці скарачае жыццё. Пры невыкананні гэтых умоў і з іншых прычын — нездаровае харчаванне, атручванне, стрэсы, прысутнасць вялікай колькасці бактэрый ці

вірусаў... — клеткі пачынаюць хварэць: пэўныя клетачныя структуры блакуюцца, гэта значыць перастаюць успрымаць знешнюю “добраю”, лячэбную энергію на прыдатнай частаце.

Георгіі Лахоўскі, вядома ж, хацеў пацвердзіць свае высновы на практыцы. Ён атрымаў дазвол ад кіраўніцтва некалькіх парызжскіх бальніц, каб удзельнічаць у лячэнні анкахворых — і дабіўся значных поспехаў. Стан хворых паляпшаецца, некаторыя цалкам выздараўляюцца. На пытанне аднаго з сяброў, чаму не бярэ плату за лячэнне, Лахоўскі адказае: “Усё жыццё і ўсе свае грошы я аддаў на тое, каб змагацца з ракам... Няма нічога лепшага, як бачыць сваіх колішніх пацыентаў здаровымі і моцнымі, чытаць у іх вачах глыбокую ўдзячнасць. Гэта для мяне больш каштоўнае, чым усе багацці і шанаванні гэтага свету”.

Жыццё і смерць на вагах Вечнасці

Свае погляды на прычыны і метады лячэння анкалогіі Лахоўскі раскрывае ў кнігах “Уклад у этыялогію раку” (1927) і “Утварэнне пухлін і парушэнне раўнавагі клетачных выпраменьванняў” (1932). На пачатку 30-х выходзяць кнігі “Навука шчасця”, “Вечнасць, жыццё і смерць”, “Зямля і мы”, “Матэрыя”. Даследаванні вучонага прэзэнтуюцца ў Парызжскай Акадэміі Навук, Лонданскім Каралеўскім Таварыстве, Хімічным Таварыстве Берліна, у Акадэміі

Шматчастотны генератар Георгія Лахоўскага зручны ў карыстанні

Навуц Партугаліі... А тым часам “энергія ліха”, кажучы ў пыліны поглядаў даследчыка, усё больш згучаюць у свеце: набліжаецца Другая сусветная вайна. Францыю займаюць фашысты, і антырасісцкія погляды Георгія Лахоўскага, выкладзеныя ў кнігах “Расізм”, “Цывілізацыя і расісцкае вар’яцтва”, увайшлі ў вялікую супярэчнасць з ідэалогіяй новай улады. У 1941-м Лахоўскі вымушаны быў эміграваць у ЗША, у Брукліне яго сустракае і дапамагае ўладкавацца на працу доктар Дызраэлі Кобак. Некалькі шпіталаў Нью-Ёрка згадзіліся пратэсціраваць апарат, створаны вучоным, і вынікі выкарыстання яго ўражваюць. Але, магчыма, супрацьстаяць той нябачнай пагрозе, што навісла над ім, нішто ўжо не магло. Усе планы і само развіццё новага метаду лячэн-

ня ў Амерыцы абрываюцца трагічнай смерцю вучонага: у Нью-Ёрку яго збівае лімузін, і 31 жніўня 1942 года ў шпіталі Адольфі ў Брукліне вучоны развітваецца з гэтым светам. Яму было 73 гады, ён пакідае жонку і бліжэйшага саратніка — сына Сержа, які і працягнуў працу разам з доктарам Кобакам.

Генератары здароўя

У студзені 45-га у Нью-Ёрку быў заснаваны Інстытут шматчастотных хваляў імя Георгія Лахоўскага, старшынёй яго становіцца Дызраэлі Кобак, сакратаром — сын вучонага Серж Лахоўскі (1913—2003). Дзякуючы іх намаганням сотні генератараў шматчастотных хваляў выкарыстоўваюцца лекарамі, ветэрынарамі, хірургамі практычна па ўсім свеце. У 2011-м

яшчэ раз эксперыментальна пацверджаны многія высновы Георгія Лахоўскага пра здольнасць электрамагнітных палёў пэўных частот стабілізаваць і змяніць ракавыя пухліны. Гэта зрабіла, у прыватнасці, даследчая група пад кіраўніцтвам Барыса Пашэ з універсітэта Алабамы ў ЗША, які піша, што “гэта адкрывае новы шлях да кантролю росту пухліны і можа мець шырокае ўжыванне для лячэння раку”.
Да ідэй Г. Лахоўскага з увагай ставяцца і ў Беларусі. Варта на драбніцах сабраць усё, што магчыма, пра жыццё і дзейнасць земляка. Спадзяемся, да працы падключатца і суайчыннікі з розных краін. З часам, упэўнены, прыйдуць да беларускага чыгача цікавыя кнігі вучонага і вынаходніка, а яго імя, памяць будуць належным чынам ушанаваныя.

